

Varning för nya utbrott av SARS

Risken är stor att det uppträder nya utbrott av SARS den kommande vintern, i samband med årets influensaepidemier. Den varningen går WHO nu ut med.

II – Men vi har en betydligt bättre beredskap idag och vi kan förhoppningsvis kväsa ett utbrott i sin linda, säger stads-epidemiolog Karl Ekdahl på Smittskyddsinstitutet.

Coronavirus, som bland annat orsakar SARS, är säsongsbundet. Under sommaren uppträder få sjukdomsfall orsakade av detta virus, men liksom influensavirus och vissa bakteriesjukdomar gör det betydligt större väsen av sig på vinterhalvåret. Nu, då det nästan har gått ett år sedan det första SARS-fallet, går därför WHO ut med en varning om nya utbrott av SARS. Och de första fallen kan i så fall bli svåra att upptäcka, åtminstone i det tidiga skedet. Både vanlig influensa och SARS yttrar sig till en början i bland annat hosta och feber.

– I det tidiga skedet är det nästan omöjligt att skilja SARS från influensa. Men i de tidigare drabbade regionerna i Asien har man idag en betydligt bättre bevakning för att snabbt identifiera exempelvis sjukvårdspersonal som insjuknar i misstänkt SARS, säger Karl Ekdahl.

Han menar att risken för nya utbrott av SARS sannolikt är ganska hög. Kommer dessa inte den kommande vintersäsongen är det fullt möjligt att sådana kan uppträda om ytterligare ett år i stället.

En anledning till detta är att de kinesiska myndigheterna åter valt att tillåta de stora marknader med försäljning av vilda djur i södra Kina som stängdes ef-

Nu har markanderna med vilda djur åter öppnats i Kina, vilket enligt Karl Ekdahl på Smittskyddsinstitutet är mycket olyckligt med tanke på risken för nya utbrott av den säsongsbundna sjukdomen.

ter att SARS bröt ut för ett år sedan.

– Vilken djurart som smittan kommer ifrån vet vi inte idag med säkerhet. Det finns ett antal arter som bär på coronavirus som är snarlika det som smittar människor, men om dessa arter är ursprungskällan eller om de själva smittats av någon annan art vet vi inte.

Risken för att SARS kan kamoufleras av kommande influensaepidemier har föranlett WHO att uppmana till en världsomfattande vaccineringskampanj mot influensa. Framför allt riktas uppmaningen till utsatta yrkesgrupper, såsom läkare och annan sjukvårdspersonal, i de tidigare mest drabbade områdena i Asien.

Peter Örn

Själv mord vanligare än dödsfall i trafikolyckor

II År 2001 begick ca 1 500 människor självmord i Sverige. Bland män i åldrarna 15 till 44 år självmord den vanligaste dödsorsaken och bland kvinnor den näst vanligaste. Själv mord är till exempel tre gånger så vanligt som död genom trafikolyckor. Från slutet av sjuttio-talet och fram till millennieskiftet minskade antalet självmord i Sverige, men därefter har den utvecklingen brutits och 2001 års siffror var desamma som för 1997. Ökningen har skett bland både män och kvinnor.

Uppgifterna kommer från Nationellt centrum för suicidforskning och preven-

tion av psykisk ohälsa (NASP), som är en expertenhet knuten till staten och Stockholms läns landsting. NASP skriver i ett pressmeddelande att ökningen av de svenska självmorden kan vara en återspeglning av det ökade ohälsotalet, särskilt den ökade psykiska ohälsan till följd av stress och utbrändhet.

Under ett par dagar denna vecka har en internationell kongress om självmordsprevention hållits i Stockholm. I samband med det utnämndes den 10 september till en världshälsodag för självmordsprevention av bland annat Världshälsoorganisationen WHO. (LT)

Privatläkares patienter följer ordination

II Privatläkares patienter är mer följsamma till sina läkemedelsordinationer än andra. Det visade en kartläggning av följsamhet till läkemedelsordination som gjorts i Jönköpings län. Av de patienter som fått sina läkemedel förskrivna av privatläkare följde 60 procent ordinationen, mot 44 procent av dem som fått ordinationen av företagsläkare. Ingen av läkarkategorierna nådde emellertid upp till den följsamhet som sjuksköterskornas (inklusive barnmorskornas) patienter visade i undersökningen. Av dem följde 94 procent sin läkemedelsordination.

I kartläggningen, som är gjord vid Uppsala universitet, har nästan 4 000 itererade recept studerats. Den genomsnittliga följsamheten var 57 procent. God följsamhet definierades som 80 till 120 procent uttagna läkemedel. Under användning av läkemedel var lika vanligt som överanvändning. Det fanns stor skillnad mellan olika grupper av läkemedel. Störst var följsamheten för anti-konception (81 procent) och lägst var den för coxibler (19 procent).

Hela studien kan laddas ner från www.nepi.net (LT)

Nedskärningar i Dalarna

II Landstinget i Dalarna har ekonomiska problem. Jourverksamheten på Leksands vårdcentral föreslås därför att stänga från och med 1 oktober i år, och även på andra vårdcentraler i norra och västra Dalarna kan jourverksamheten komma att minska. Samtidigt vill landstinget minska kostnaderna för stafettläkare. Landstingsstyrelsen föreslår också att psykiatriavdelningen vid Mora lasarett ska avvecklas. (LT)

Samordning för folkhälsan

II Regeringen har tillsatt en nationell ledningsgrupp för folkhälsofrågor. Syftet är såväl nationell som regional och lokal samordning av folkhälsofrågor för att uppnå riksdagens mål att skapa förutsättningar för god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Olikheter mellan mäns och kvinnors villkor ska särskilt uppmärksammas. Gruppen består av representanter från 16 svenska myndigheter samt Landstingsförbundet och Kommunförbundet. Folkhälsominister Morgan Johansson är ordförande. (LT)

Foto: PRESSENS BILD